

49. SVĚTOVÝ KONGRES IFHP V ŘÍMĚ

Každoroční největší událost Mezinárodní federace pro bydlení a plánování (IFHP) – světový kongres – se v roce 2005 konal počátkem října v Římě. „Věčné město“ přilákalo více než 800 účastníků, po organizační stránce se bohužel nejednalo o nejvydařenější akci. Italští pořadatelé ponechali příliš mnoho věcí na improvizaci, celý kongres navíc provázelo nečekaně chladné a deštivé počasí. Místo konání, kongresový palác v předměstí EUR, je sice architektonickým skvostem uprostřed jedinečného urbanistického souboru, dopravní situace v Římě však působila řadě účastníků ubytovaných v centru potíže s dojížděnkou. A když se k tradičním dopravním zácpám přidaly stávky a protiteroristická policejní cvičení, kongresový sál zůstal do oběda poloprázdný. Potíže s dopravou negativně ovlivnily také průběh plánovaných exkurzí.

Přes všechny obtíže se však pořadatelům podařilo vytvořit zajímavý program se srdečnou atmosférou a řadou profesionálně mimořádně zajímavých přednášek. Přestože si někteří účastníci stěžovali na určitou nevyváženost programu, příliš upřednostňujícího „bílé muže z rozvinutých zemí“ a občas se příliš vzdalujícího od hlavního tématu (budoucnost měst, kontinuita a diskontinuita), dá se říci, že se Řím zařadil k lepšímu průměru kongresů IFHP v posledních deseti letech.

Následující stručný výběr z přednášek přednesených při plenárních zasedáních umožňuje udělat si představu o hlavních tématech, která na kongresu zazněla a která byla doprovázena dlouhými a živými diskusemi.

Úvodní projev přednesl **Vittorio Gregotti**, jedna z hlavních postav současné italské architektury. Zdůraznil zejména nutnost zabránit nekontrolované expanzi měst a přílišnému soustředění centrálních funkcí do jednoho malého prostoru, kritizoval městskou architekturu prosazující pouze zájmy velkých značek a nadnárodních společností. Řešení spatřuje ve větší úctě ke kultuře, přiměřeně

funkční a sociální diverzitě a jednoduché organické architektuře, vycházející z plánovaného urbanistického rozvoje.

Elio Piroddi hovořil o dynamice rozvoje měst a nutnosti vstřebat soubodné urbanistické trendy do historické struktury měst. Prof. Piroddi předpovídá, že poté, co se ve vyspělých zemích populační růst zastavil, bude docházet ke konfliktům mezi velikostí města a jeho významem: Hlavní role měst bude spočívat v jejich schopnosti inovace a podpory ekonomického rozvoje, přičemž dnešní megapole budou znevýhodněny svojí složitou infrastrukturou.

Leonie Sandercock dokumentovala na příkladu přistěhovalecké čtvrti Collingwood ve Vancouveru, jak může vzniknout fungující společenství obyvatel přes obrovské rozdíly v jejich kultuře, jazyku, náboženství a sociálním zázemí.

Josep Maria Llop Torné z Katalánska se ve své přednášce zabýval malými a středními městy a uvedl zajímavé globální údaje: ve středně velkých městech (10 000 - 1 mil. obyvatel) žije 62,5% městské populace, tato města jsou důležitými rozvojovými uzly a díky své multifunkčnosti, rozmanitosti a rozvojovému potenciálu zasluhují mnohem větší pozornost, než je jim nyní ve srovnání s miliónovými metropolemi věnována.

William J. Mitchell se ve své mimořádně zajímavé mezidisciplinární přednášce zaměřil na svět technologických inovací, které stále více ovlivňují chování lidí ve městech a tím i požadavky na uspořádání a vybavení hmotného prostředí od bytu a kanceláře až po veřejná prostranství.

Anthony D. King ze Státní univerzity New York hovořil o hypermoderních krajinách a produktech globalizace jako historickém procesu. Různé kultury, politiky a náboženství vytvářejí různé formy sociálních, pro-

storových a urbanistických vztahů. Pro jejich poznání a popis potřebujeme koncepčně nový jazyk, schopný postihnout specifika zmíněných forem.

Další blok přednášek byl věnován čtyřem metropolím čtyř kontinentů. Atraktivní a zajímavé téma bohužel nebylo moderováno tak, aby došlo ke vzájemnému srovnávání a konfrontacím.

Carlo Gasparini informoval o novém územním plánu Říma, který odvážnými obchvaty mění historicky dominantní funkci městského centra a poprvé umožňuje začlenit moderní architekturu do historické struktury města. Tato změna umožní kombinaci ochrany a rozvojových pobídek rozvoj ve vybraných zónách o celkové rozloze 8 000 hektarů.

Dalila El Kerdany popsala situaci v Káhiře, kde jsou architektura a urbanistické tvarosloví vnímány jako překrývající se vrstvy evolučního vývoje města, zahrnujícího tisíciletí různých kultur a civilizací, oddělených od sebe jakýmisi trhlinami či zlomy. Prudký růst počtu obyvatel v posledních desetiletích vede k neorganizovanému rozvoji města a přináší velké dopravní, ekologické a sociální problémy. Město se je snaží řešit řadou navzájem nesouvisících projektů, dokazujících, že dnešní Káhira není homogenní, ale že se vlastně jedná o mnoho vzájemně propojených, ale velmi odlišných měst.

Richard Bender se zaměřil na popis diskontinuit ve vývoji San Franciska a aglomerace kolem sanfranciského zálivu. Protichůdné tendence současného sbližování a vzdalování jednotlivých komunit jsou důsledkem rozvoje technologií a hybnosti obyvatel. Svou teorií dokládá, že oproti běžným představám není identita San Franciska nijak jasně definována, a budoucí rozvoj předpovídá spíše v posilování existujících dopravních uzlů než v pokračování dosavadního

nekonečného plošného rozšiřování urbanizovaných území.

Poslední blok přednášek byl věnován tématu identity měst.

Dominico Cecchini upozornil na potřebu nové definice role města v Evropě poté, co se zastavil nárůst obyvatel. Hlavní hybnou silou se dle něj stává decentralizace, přičemž vzrůstající rozdíly a oddělování chudých a bohatých čtvrtí jsou způsobeny především neregulovaným trhem nemovitostí a rozvojem automobilismu. Řešení spatřuje ve vytváření nových historických center na periferiích.

Robert Freestone z Univerzity Nového Jižního Walesu hovořil o „městě diaspory“. Decentralizaci měst považuje za trend, který v současnosti nemá protiváhu, protože koncentrická či polycentrická města nevznikají. Decentralizace vychází ze společenských trendů, především prostorové funkční segregace, nahodilého a dekoncentrovaného urba-

nistického rozvoje, automobilismu a dekoncentrace moci do malých obcí. Prostorové strategie a územní plánování, které by mohly tento způsob rozvoje koordinovat a řídit, nemají jednotné řešení.

Paul Maurice Syagga z Nairobi hovořil o neplánovaných, neformálních městech v Africe, Asii a Latinské Americe. Upozornil, že tato „ilegální města“ zabírají obrovská území a koncentrují bídu, nezaměstnanost a nevhodné bydlení bez jakékoliv infrastruktury v rozsahu a intenzitě, které jsme dosud nebyli schopni poznat. Přesto by tyto slumy neměly být chápány jen jako semeniště chorb, kriminality a drogové závislosti. Vlády by se postupným zlepšováním podmínek života v neformálních městech měly naopak snažit využít obrovský pozitivní potenciál, který jejich populace nabízí.

Anthony Yeh z Hongkongu upozornil na dva druhy nových měst, která vznikají ve východní Asii. Jedná se jednak o města, snažící se reagovat na

decentralizační vývojové tendence, jednak o nová centra ekonomického rozvoje. Hlavními principy jejich plánování jsou „samozásobování“, spočívající zejména v minimalizaci dojížděky za prací, a vyvážený rozvoj, sledující především vytváření sociálně smíšených komunit.

Paolo Colarossi z Univerzity Sapienza v Římě přednesl závěrečný přehled a shrnutí hlavních témat a příspěvků, které na kongresu zazněly.

Kromě zmíněných plenárních přednášek proběhlo na kongresu v Římě mnoho menších, paralelních zasedání, na kterých mohli účastníci přednést své příspěvky na různá témata, konaly se čtyři specializované workshopy a řada doprovodných akcí a neformálních setkání.

Ing. Jaromír Stejskal
ÚÚR

Pramen:
IFHP Newsletter 3/2005